

Zaaknummer : 01093105
Ons Kenmerk : ODH1134593
Datum : 9-5-2025

Postadres

Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 20 december 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op een baanaanpassing van een golfterrein, gelegen aan de Randweg 25 te Noordwijk en is aangevraagd namens de Noordwijkse Golfclub. De aanvraag betreft het opzettelijk vangen en het opzettelijk verstoren, en, het anders dan voor verkoop, onder zich hebben en vervoeren van de rugstreeppad en de zandhagedis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vangen van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor wat betreft het anders dan voor verkoop, onder zich hebben en vervoeren van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode 1 juni 2024 tot en met 31 december 2028.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingenwet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan de Noordwijkse Golfclub;
- II. op grond van artikel 3.9, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontheffing te verlenen voor gebruikmaking van niet-selectieve vangmiddelen bij het vangen van de rugstreeppad en de zandhagedis;
- III. als vangmiddelen als bedoeld in artikel 3.25, eerste lid, van de Wet natuurbescherming het volgende middel aan te wijzen:
 - vangemmer (rugstreeppad en zandhagedis);
- IV. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- V. de documenten vermeld onder het kopje 'Relevante documenten' in het vervolg van dit besluit en de aanvullende gegevens van 8 september en 27 december 2024 en 23 april 2025 onderdeel te laten zijn van dit besluit;
- VI. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van het besluit tot en met 31 december 2030.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

D.C.G. Ruseler, MSc
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices:

- I. Werkgebieden
- II. Amfibieschermen
- III. Bestaand golf naar natuur
- IV. Gebruik en afbouw middelen

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze ontwerpbeschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna: OZHZ), Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Natuurtoets baanaanpassing Noordwijkse Golfclub' van 20 december 2023 en de aanvullende gegevens van 8 september 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het projectgebied (hierna: plangebied);
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de rugstreeppad en de zandhagedis.
- 4 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en het ecologisch werkprotocol op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit of vergelijkbaar met een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie. De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties, (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 5 van het rapport 'Natuurtoets baanaanpassing Noordwijkse Golfclub' van 20 december 2023 en de aanvullende gegevens van 8 september 2024.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 6 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, minimaal één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de OZHZ (voorschrift 1) te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

- 8 Aan het weren van de rugstreeppad en de zandhagedis in het plangebied worden de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. Het plaatsen van de reptielen- en amfibieënschermen (hierna: schermen) dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van de ecologisch deskundige (zie voorschrift 4);
 - b. de werkzaamheden voor het plaatsen van schermen dienen uitgevoerd te worden in één werkrichting om eventueel aanwezige soorten de mogelijkheid te geven zich te kunnen verplaatsen;
 - c. de schermen dienen in de actieve periode van de soorten in een goede staat te verkeren en dagelijks gecontroleerd te worden door de (ecologisch) deskundige of door een persoon die aanwezig is op de locatie en is geïnstrueerd door de deskundige. Beschadigingen, hoge vegetatie, zandverstuiving of omgevallen schermen en dergelijke, waardoor de functionaliteit van de schermen wordt belemmerd, dienen binnen een dag te worden hersteld of opgelost;
 - d. het verwijderen van de schermen na afronding van de werkzaamheden dient te worden uitgevoerd onder begeleiding van de deskundige;
 - e. in het ecologisch logboek dient door de deskundige verslag te worden gedaan van het plaatsen en verwijderen van de schermen, de uitgevoerde controles en wat de bevindingen en eventueel genomen acties zijn geweest;
 - f. de afstand tussen de vangemmers dient maximaal 25 meter te bedragen;
 - g. in de emmers dienen schuilmogelijkheden te worden aangeboden om predatie (van roofvogels) te voorkomen;
- 9 Het afvangen van de rugstreeppad en de zandhagedis dient onder begeleiding van de ecologisch deskundige te worden uitgevoerd (zie voorschrift 4). Verder worden aan het afvangen de volgende voorwaarden verbonden:
 - a. Het afvangen wordt alleen uitgevoerd doormiddel van vangemmers, aangevuld met handvangst;
 - b. het afvangen dient plaats te vinden direct na het plaatsen van de schermen.
 - c. Het afvangen wordt uitgevoerd buiten de kwetsbare periode en in eerste instantie in de meest geschikte periode voor afvangen van maart tot en met mei, voordat de ei-afzet plaatsvindt. Indien de klimatologische omstandigheden hiertoe aanleidingen geven, en dieren langer actief blijven voor zij in winterrust gaan, dient het afvangen verlengd te worden tot 1 november. Dit ter beoordeling aan de ecologisch deskundige en deze afweging dient vastgelegd te worden in het ecologisch logboek;
 - d. De emmers dienen tweemaal daags gecontroleerd te worden om te voorkomen dat dieren te lang in de emmers blijven en hier schade van kunnen ondervinden. De deskundige dient tweemaal daags (met een tussenperiode van maximaal twaalf uur) een controle uit te voeren op aanwezige individuen. Indien de weersomstandigheden hiertoe aanleiding geven, dienen extra controles te worden uitgevoerd. Dit ter beoordeling van de deskundige;

- e. Op momenten dat de tweemaal daagse frequentie van het controleren niet behaald kunnen worden (zoals in het weekend), dienen de vangemmers afgesloten te worden zodat daarin geen dieren gevangen worden die dan onnodig langdurig gevangen zouden komen te zitten;
- f. indien andere soorten dan waarvoor de ontheffing is verleend in de vangemmers terechtkomen, dienen deze zo snel mogelijk weer buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden en op een geschikte locatie losgelaten te worden;
- g. in het ecologisch logboek dient door de deskundige verslag te worden gedaan van de ecologische begeleiding, waarbij wordt hoeveel dieren zijn gevangen en waar, wanneer en waarheen zij zijn verplaatst;
- h. om verspreiding van ziektes onder amfibieën te voorkomen dienen handschoenen, laarzen en opvangemmers en andere materialen die worden gebruikt voor bovenstaande vangmethoden ontsmet te worden conform het Desinfectie protocol veldwerk van RAVON².
- i. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden onverhoopt individuen van de rugstreeppad en/of de zandhagedis worden aangetroffen in het plangebied, dienen die werkzaamheden op de locatie waar de soort is aangetroffen meteen stilgelegd te worden en de ecologisch deskundige dient dan direct ter plaatse passende maatregelen te nemen. De werkzaamheden kunnen op de werklocatie hervat worden als deze is vrijgegeven door de ecologisch deskundige. De ecologisch deskundige dient van het voorgaande verslag te doen in het ecologisch logboek;

10. Indien gebruik wordt gemaakt van een gronddepot naast het plangebied, dient ook dit gronddepot uit gerasterd te worden met een scherm. Er mag geen gebruik worden gemaakt van een folie en/of doek op de grond van een gronddepot.

11. De rijnsnelheid van alle machines en voertuigen over onverhard terrein en paden mag niet hoger zijn dan vijf kilometer per uur. Voor paden die voorzien zijn van rijplaten en aanwezig zijn in onverhard terrein geldt een maximale snelheid van vijftien kilometer per uur. In overige gevallen, zoals (transport)bewegingen over verharde paden die met rijplaten zijn voorzien, geldt een maximumsnelheid van dertig kilometer per uur. Indien ter plaatse een lagere maximumsnelheid geldt vanuit veiligheidsoverwegingen of andere wet- en regelgeving, dan dient deze maximumsnelheid te worden aangehouden. Voorgaande geldt voor de locaties buiten de schermen.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Op alle van nature in het wild levende planten (waaronder glad biggenkruid) en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (vgl. artikel 1.11 Wet natuurbescherming). Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden van de voorgenomen activiteiten. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan en de toezichthouder (zie voorschrift 1) een afschrift daarvan doen toekomen.

² Zie ook https://www.ravon.nl/Portals/2/Bestanden/Publicaties/Hygiene_protocol.pdf.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 20 december 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing geregistreerd als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna Wnb). De aanvraag heeft betrekking op een baanaanpassing van een golfterrein, gelegen aan de Randweg 25 te Noordwijk en is aangevraagd namens de Noordwijkse Golfclub. De aanvraag betreft het opzettelijk vangen en het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad en de zandhagedis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk vangen van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*);
- artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb, voor wat betreft het anders dan voor verkoop, onder zich hebben en vervoeren van de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) en de zandhagedis (*Lacerta agilis*).

De ontheffing is aangevraagd voor de periode 1 juni 2024 tot en met 31 december 2028.

Relevante documenten

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten ingediend:

- Natuurtoets baanaanpassing Noordwijkse Golfclub, rapportnummer 2022-139-06-v1.0, Koolstra Advies, 20 december 2023 (ODH1205617)

Op 8 september 2024 zijn de volgende relevante documenten aangeleverd:

- Reactie vragen n.a.v. aanvraag ontheffing Wnb NCG, kenmerk 2022-139-10, Koolstra Advies, 8 september 2024 (ODH1205617);
- Ecologisch werkprotocol baanaanpassing NGG, kenmerk 2022-139-07, Koolstra Advies, 7 maart 2024 (ODH1205617);
- Bijlage (ODH1205617).

Op 27 december 2024 en 23 april 2025 werd de belangenonderbouwing aangevuld.

Procedure

Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 20 augustus 2024 verzocht om aanvullende gegevens. Op 8 september 2024 hebben wij aanvullende gegevens ontvangen.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5, 3.6, 3.8, 3.9 en 3.25 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De rugstreeppad en de zandhagedis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. Beide soorten zijn tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de rugstreeppad en de zandhagedis opzettelijk te vangen;
- de rugstreeppad en de zandhagedis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de rugstreeppad en de zandhagedis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.6, tweede lid, van de Wnb is het verboden om de rugstreeppad en de zandhagedis anders dan voor verkoop onder zich te hebben of te vervoeren.

Op grond van artikel 3.9, eerste lid, van de Wnb is het verboden de rugstreeppad en de zandhagedis te vangen door gebruikmaking van niet-selectieve middelen die de plaatselijke verdwijning of ernstige verstoring van de rust van de populaties van deze soorten tot gevolg kunnen hebben. Van dit verbod kan ontheffing verleend worden, hierop is artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb van overeenkomstige toepassing. Op grond van artikel 3.25, eerste lid, van de Wnb dienen bij het verlenen van een ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, en artikel 3.9, tweede lid, van de Wnb de middelen te worden aangewezen die voor het vangen van de aldaar bedoelde dieren mogen worden gebruikt.

Beoordeling

De Noordwijkse Golfclub is voornemens om een baanaanpassing te doen. De aanpassing van de baan betreft:

- Vernieuwen en vergroten van negentien greens;
- Verwijderen van bestaande greens, inclusief vervuilde grond;
- Aanleggen grotere greens, gebruikmakend van terreineigen zand;
- Verplaatsen van twee van de achttien banen. De huidige locatie van deze twee banen wordt weer natuur, te weten N2000 natuur. Circa 2,0 ha bestaand golfterrein (met vervuilde grond) wordt gesaneerd en wordt weer natuur. Die natuur wordt omgevormd naar kwalificerend Natura-2000 natuur. De opbouw van de twee holes wordt ook gedaan met terreineigen zand;
- Aanpassen van delen van de Fairways, met name rondom de Greens;
- Vergroten van enkele Tees, gebruikmakend van terreineigen zand.

De werkzaamheden staan gepland te starten in 1 juni 2025 en duren naar verwachting tot uiterlijk 31 december 2029. Wegens mogelijke uitloop van de werkzaamheden, en langdurigheid van behandeling wordt ambtshalve een langere ontheffingsperiode van een extra jaar aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2023 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de zandhagedis binnen het plangebied. Het soortgericht onderzoek voor de zandhagedis is uitgevoerd conform het Kennisdocument Zandhagedis (BIJ12, 2017). Gedurende de verschillende veldbezoeken zijn geen zandhagedissen waargenomen. Omdat een deel van de locaties wel geschikt leefgebied is en in het verleden wel waarnemingen van de zandhagedis zijn gedaan kan niet uitgesloten worden dat zij toch aanwezig kunnen zijn. Daarom worden voorzorgshalve de delen van het terrein, waar werkzaamheden in potentieel geschikt leefgebied worden uitgevoerd, afgeschermd. Zandhagedissen die in deze delen van het terrein aanwezig zijn, zullen worden afgevangen om meteen daarop verderop losgelaten te worden.

Het plangebied bestaat uit (intensief) bespeelde delen van de golfbaan en binnen het plangebied is daarom geen geschikt, functioneel leefgebied aanwezig dat een essentieel onderdeel is in de levenscyclus van de rugstreeppad. Omdat niet uitgesloten kan worden dat er eventueel toevallige passanten verwond of gedood worden, worden preventief toch schermen geplaatst.

De werkzaamheden worden in één werkgang uitgevoerd, indien er kaal zand ontstaat wordt dat dezelfde dag nog opgeheven (er wordt geen kaal zand achtergelaten waarin soorten zich kunnen ingraven). Desalniettemin zullen preventief mitigerende maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat dieren de locatie met tijdelijk kaal zand niet kunnen bereiken.

Als mitigerende maatregel worden de (mogelijk) aanwezige rugstreeppadden en zandhagedissen afgevangen en verplaatst naar geschikt leefgebied buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden. Aangezien hierbij gebruik wordt gemaakt van niet-selectieve vangmiddelen waarmee rugstreeppadden en zandhagedissen worden afgevangen, is ontheffing benodigd voor overtreding van artikel 3.9, eerste lid, van de Wnb. Gezien het voorgaande, is ook sprake van het overtreden van de verbodsbepalingen opgenomen in de artikelen 3.5, eerste lid (vangen) en artikel 3.6, tweede lid (onder zich hebben en vervoeren) van de Wnb. Aangezien de aanwezige rugstreeppadden en zandhagedissen als gevolg van de werkzaamheden een alternatief leefgebied moeten zoeken, worden zij daarmee ook opzettelijk verstoord, hetgeen een overtreding vormt van de verbodsbepaling in artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de rugstreeppad en de zandhagedis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Natuurtoets baanaanpassing Noordwijkse Golfclub' van 20 december 2023 en de aanvullende gegevens van 8 september 2024. Deze maatregelen zien onder andere op het treffen van mitigerende maatregelen, waaronder het voorafgaand aan de werkzaamheden ontoegankelijk maken van de werkgebieden om verwonden of doden te voorkomen functioneel leefgebied van de rugstreeppad en de zandhagedis. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de aangevraagde soorten.

Geen andere bevredigende oplossing

Locatie

Het project is aan deze specifieke locatie gebonden omdat de werkzaamheden plaatsvinden op en aan de bestaande golfbaan. Een andere locatie is daarom niet mogelijk.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals bedoeld in artikel 3.8, lid 5, onder b sub 3 van de Wnb.

Het beëindigen van toepassen van bestrijdingsmiddelen heeft gunstige gevolgen voor de volksgezondheid omdat greenkeepers en sporters (en andere terreinbezoekers) niet langer met de middelen in aanraking komen. In bestrijdingsmiddelen zitten stoffen die schadelijk kunnen zijn voor mensen³. Daarnaast heeft het beëindigen van het middelengebruik ook gunstige effecten voor het milieu doordat bestrijdingsmiddelen niet meer overwaaien in de omliggende natuur en bestrijdingsmiddelen niet meer in de grond onder de baan terecht komen.

Op basis van de Regeling gewasbeschermingsmiddelen en biociden⁴ is het de Noordwijkse Golf Club toegestaan om, ten behoeve van het baanonderhoud, bestrijdingsmiddelen te gebruiken. De exacte middelen zijn aangegeven in appendix IV. Het is echter de wens van de Noordwijkse Golf Club om te stoppen met het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Om dit te kunnen doen maar wel het golfterrein geschikt te houden voor golfgebruik is voor bepaalde delen van de golfbaan meer ruimte en zonlicht nodig en daarvoor zijn werkzaamheden nodig. Dit zal hieronder nader toegelicht worden.

Werkwijze

Bij het ontwerp van het nieuwe baanplan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten en overige natuurwaarden. Hierdoor worden vrijwel alle overtredingen op beschermde soorten voorkomen. De baanaanpassing is nodig omdat bestrijdingsmiddelen-vrij beheer voorwaarden stelt aan de manier waarop de golfbaan is ingericht. Het beheer verandert bij stopzetten van het middelengebruik namelijk van het bestrijden van ziekten (door bestrijdingsmiddelen) naar het voorkómen van ziekten en daarvoor is het nodig dat wordt voldaan aan een aantal voorwaarden met betrekking tot bodem, omgeving en oppervlakte.

De voorwaarden die cruciaal zijn voor een sterke, gezonde en ziekte-resistente grasmat zijn ten eerste een gezonde bodem, zonder vervuilde grond, met een goede waterdoorlatendheid voor gras met sterke wortels. Vandaar het saneringsplan voor de vervuilde grond en renovatie van de meest intensief gebruikte locaties op de golfbaan. Ten tweede een omgeving met voldoende zonlicht en luchtcirculatie voor de grasmat. Vandaar de houtkap op specifieke locaties en het verschuiven van enkele golflocaties.

Ten derde een ruimere oppervlakte op intensief gebruikte locaties vanwege de volgende redenen: (a) langere hersteltijd. Schade aan het gras ontstaat voornamelijk door de inslag van golfballen, plaggen uit de baan slaan door spelers, hun voetverkeer en hun gebruik van trolleys en handicarts. Door verruiming van de intensief bespeelde locaties kunnen we de schadelast beter spreiden, daarmee het gras meer hersteltijd gunnen voordat dezelfde sub-locatie weer gebruikt wordt. Dit effect speelt door de hele golfbaan maar concentreert zich met name op de elementen Tees en Greens. (b) Bewezen meer resistente grassoorten (Roodzwenk) een gerede kans van slagen geven in de jaren na inzaai. Een soort die overigens ook van nature in de duinen voorkomt. Roodzwenkgrassen hebben meer hersteltijd en daarmee ruimte/oppervlakte nodig om tot wasdom te komen op de lange termijn en zijn niet tolerant voor minder secuur beheer wat op kleinere oppervlakte kan plaatsvinden. Deze grassoort stelt namelijk hoogwaardige eisen aan haar groeiomgeving in de ruimte (bodemprofiel, licht/lucht, groter oppervlakte) en tijd waardoor vervolgens wel gewerkt kan worden aan het uitfaseren van bestrijdingsmiddelengebruik.

Maatregelen en planning

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de rugstreeppad en de zandhagedis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de soorten en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

³ [Bestrijdingsmiddelen](#)

⁴ [Staatscourant 2024, 10202 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen](#)

De werkzaamheden vinden grotendeels plaats buiten het leefgebied van de rugstreeppad en de zandhagedis en de ontheffing is aangevraagd als voorzorgsmaatregel om dieren die tijdens de werkzaamheden het werkgebied te weren en af te vangen voor het geval daar toch dieren aanwezig zijn.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang van ‘de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de rugstreeppad en de zandhagedis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaat geen leefgebied verloren. De invloed van de werkzaamheden op de beschermde soorten is daarom zeer beperkt. De werkzaamheden vinden voor het grootste deel plaats in delen van het terrein die nu al voor golf worden gebruikt en in het oostelijk deel van de baan waar een dennenaanplant aanwezig is. De werkzaamheden overlappen voor een klein deel met het potentieel geschikt leefgebied van de zandhagedis. Op die plekken worden schermen geplaatst om de zandhagedis te weren. In appendix I is een overzicht van de locaties waar de werkzaamheden plaatsvinden en in appendix II is een overzicht van waar de schermen geplaatst worden.

De schermen dienen te bestaan uit stevig plastic, tien centimeter in de grond te worden ingegraven en minstens 50 centimeter hoog te zijn. De palen waaraan zij bevestigd worden, dienen zich aan de binnenzijde te bevinden. Het plaatsen van reptielen- en amfibieënschermen dient uitgevoerd te worden in één werkrichting om eventueel aanwezige soorten de mogelijkheid te geven zich te kunnen verplaatsen. De werkgebieden mogen niet volledig rondom afgeschermd worden, maar slecht aan bepaalde zijden (zie appendix II). Omdat er in geen van de terreinen waar gewerkt wordt zandhagedissen zijn waargenomen tijdens het nader onderzoek, en omdat er geen geschikt (winter)biotoop voor de rugstreeppad aanwezig is, is deze methode voldoende om, in de kleine kans van, mogelijk passerende individuen te weren. De lengte van de schermen op de tekening zijn indicatief. De exacte lengte en ligging van de schermen wordt op basis van de werktekening van de werkzaamheden door een ecooloog in het veld bepaald.

Om te waarborgen dat de schermen in goede staat zijn en functioneren hebben wij het volgende in de voorschriften opgenomen. De schermen dienen in de actieve periode in een goede staat te functioneren. Om dit te waarborgen zijn dagelijkse controles van de functionaliteit de schermen noodzakelijk. Deze controles moeten worden uitgevoerd door de ecologisch deskundige of door een persoon die door de ecologisch deskundige is geïnstrueerd. Een verslag van deze controles dient ook opgenomen te worden in het ecologisch logboek. Beschadigingen of andere omstandigheden waardoor de functionaliteit wordt belemmerd, dienen uiterlijk binnen één dag te worden hersteld of opgelost. Dit om nieuwe toestroom van rugstreeppadden en zandhagedissen in het werkgebied te voorkomen. Het verwijderen van schermen is alleen toegestaan nadat de werkzaamheden in het gebied zijn afgerond en onder begeleiding van de ecologisch deskundige.

Omdat niet uitgesloten kan worden dat de rugstreeppad en de zandhagedis in het plangebied voorkomen na het plaatsen van de schermen, dienen individuen weggevangen te worden. Zodra de schermen functioneel zijn, dienen aan de binnenzijde van de amfibieënschermen vangemmers te worden ingegraven. De vangemmers dienen ten minste iedere vijftig meter ingegraven te worden. Alle emmers dienen aan de onderzijde geperforeerd te zijn zodat het eventuele regenwater weg kan lopen. In de emmers dienen schuilmogelijkheden worden aangeboden om predatie (van roofvogels) te voorkomen. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften.

Het afvangen dient buiten de kwetsbare periode te worden uitgevoerd. Voor de zandhagedis betreft de actieve periode 1 april tot 15 september en voor de rugstreeppad 1 april tot en met 15 oktober. De meest geschikte periode voor afvangen van de is maart tot en met mei voordat de ei-afzet plaatsvindt. Het vangen wordt minimaal 6 weken uitgevoerd en wordt na die periode niet eerder beëindigd dan nadat minimaal zeven dagen geen dieren gevangen zijn. Van het afvangen en verplaatsen dient verslag te worden gedaan in het ecologisch logboek. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften.

Aanvullend dienen er binnen het scherm, op scherpe overgangen tussen vegetatie en kaal zand vangplaatjes te worden gelegd. Om ervoor te zorgen dat de hagedissen de vangplaatjes als schuilplaats gaan gebruiken, dient direct na het plaatsen van het scherm de opgaande vegetatie waarin de hagedis kan schuilen, onder ecologische begeleiding en met licht materieel te worden verwijderd.

Omdat rugstreeppadden nachtactief zijn en zandhagedissen dagactief, dienen de vangemmers tweemaal daags gecontroleerd te worden. Dit hebben wij vastgelegd in de voorschriften. Hiermee wordt voorkomen dat dieren te lang in de emmers blijven en hier mogelijk schade van kunnen ondervinden. Daarom dient de deskundige tweemaal daags met een tussenperiode van maximaal twaalf uur een controle uit te voeren op aanwezige individuen in de emmers. Indien de weersomstandigheden ongunstig zijn dan dient een extra controleronde te worden uitgevoerd. Dit ter beoordeling aan de ecologisch deskundige. Gevangen exemplaren worden verplaatst naar alternatief geschikt habitat, buiten de invloedsferen van de werkzaamheden waar geschikt biotoop aanwezig is.

Indien er tijdens de werkzaamheden in de actieve periode van rugstreeppad, welke loopt van april tot en met 15 oktober, geschikt biotoop ontstaat, bijvoorbeeld kaal zand als gevolg door graafwerkzaamheden, dient dit met een scherm te worden afgeschermd. Bij voorkeur wordt het scherm zo geplaatst dat dieren om de werkzaamheden heen worden geleid zodat het niet nodig vangemmers te plaatsen. Indien wel vangemmers nodig zijn, worden deze aan de buitenzijde van het scherm, strak tegen het scherm geplaatst. De emmers worden dan aan beide uiteinden van het scherm geplaatst. De exacte lengte en ligging van de schermen wordt op basis van de werktekening van de werkzaamheden door een ecooloog in het veld bepaald.

Volledigheidshalve hebben wij in de voorschriften opgenomen dat handschoenen, laarzen en opvangemmers en andere materialen die worden gebruikt voor bovenstaande vangmethoden ontsmet dienen te worden conform het Desinfectie protocol veldwerk van RAVON. Hiermee wordt verspreiding van ziektes onder amfibieën voorkomen.

Omdat er in de aanvraag niet is aangegeven hoe er wordt omgegaan met mogelijk aanwezige soorten tijdens de werkzaamheden hebben wij in de voorschriften het volgende opgenomen. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden toch nog individuen van de rugstreeppad en/of de zandhagedis worden aangetroffen in het plangebied, dienen de werkzaamheden die gerelateerd zijn aan het specifieke werk op die locatie direct stilgelegd te worden. Er moet in dat geval direct contact opgenomen worden met de begeleidende ecologisch deskundige. De ecologische deskundige dient passende maatregelen te nemen en de genomen stappen toe te lichten in het ecologisch logboek. De werkzaamheden kunnen op de werklocatie hervat worden als de ecologische deskundige het plangebied weer heeft vrijgegeven voor de werkzaamheden.

Indien gebruikt wordt gemaakt van gronddepots buiten het plangebied, dienen deze gronddepots ontoegankelijk te worden gemaakt. Bij het in gebruik nemen van de gronddepots is het niet toegestaan om folie en/of doek op de grond van een gronddepot te plaatsen. Dit wegens het verstikken van de vegetatie en het mogelijk verwonden en doden van enkele individuen.

Met het treffen van de voorgenoemde maatregelen, wordt voorkomen dat individuen van de rugstreeppad en de zandhagedis worden verwond en gedood.

Op de locaties waar de werkzaamheden worden uitgevoerd zijn geen (winter)verblijfplaatsen aanwezig. Gezien dit feit is het niet noodzakelijk om alternatieven te realiseren. In de directe omgeving is tevens voldoende alternatief. Er wordt circa 2,0 ha bestaand golfterrein (met vervuilde grond) gesaneerd en weer natuur(terrein) gemaakt, namelijk kwalificerend Natura-2000 natuur. In appendix III is hiervan een overzicht weergegeven.

In de aanvraag is er geen onderbouwing aangeleverd over mogelijke cumulatieve effecten. In de nabije omgeving zijn verschillende projecten bekend die betrekking hebben op de rugstreeppad en zandhagedis. Het betreft zes projecten (zaaknummers 01104958, 01103766, 01093505, 01093477, 01093482 en 01093476). Deze projecten liggen op een afstand variërend van 6 tot 15 km afstand vanaf de Randweg. Zij worden gescheiden van de Randweg door barrières zoals woonwijken, (snel)wegen en in sommige gevallen een binnenwaterkering. Het is daarom aannemelijk dat de gebieden en de daarin voorkomende soorten niet onderling verbonden zijn. Cumulatie is daarom uitgesloten. Een cumulatief effect op de gunstige staat van instandhouding van de rugstreeppad en de zandhagedis kan daarnaast worden uitgesloten omdat er geen leefgebied wordt weggenomen, de werkzaamheden van tijdelijke aard zijn en verstoring door de maatregelen voorkomen wordt.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden van dit project niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de rugstreeppad en de zandhagedis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de OZHZ. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten van de activiteit op de aangevraagde soorten op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

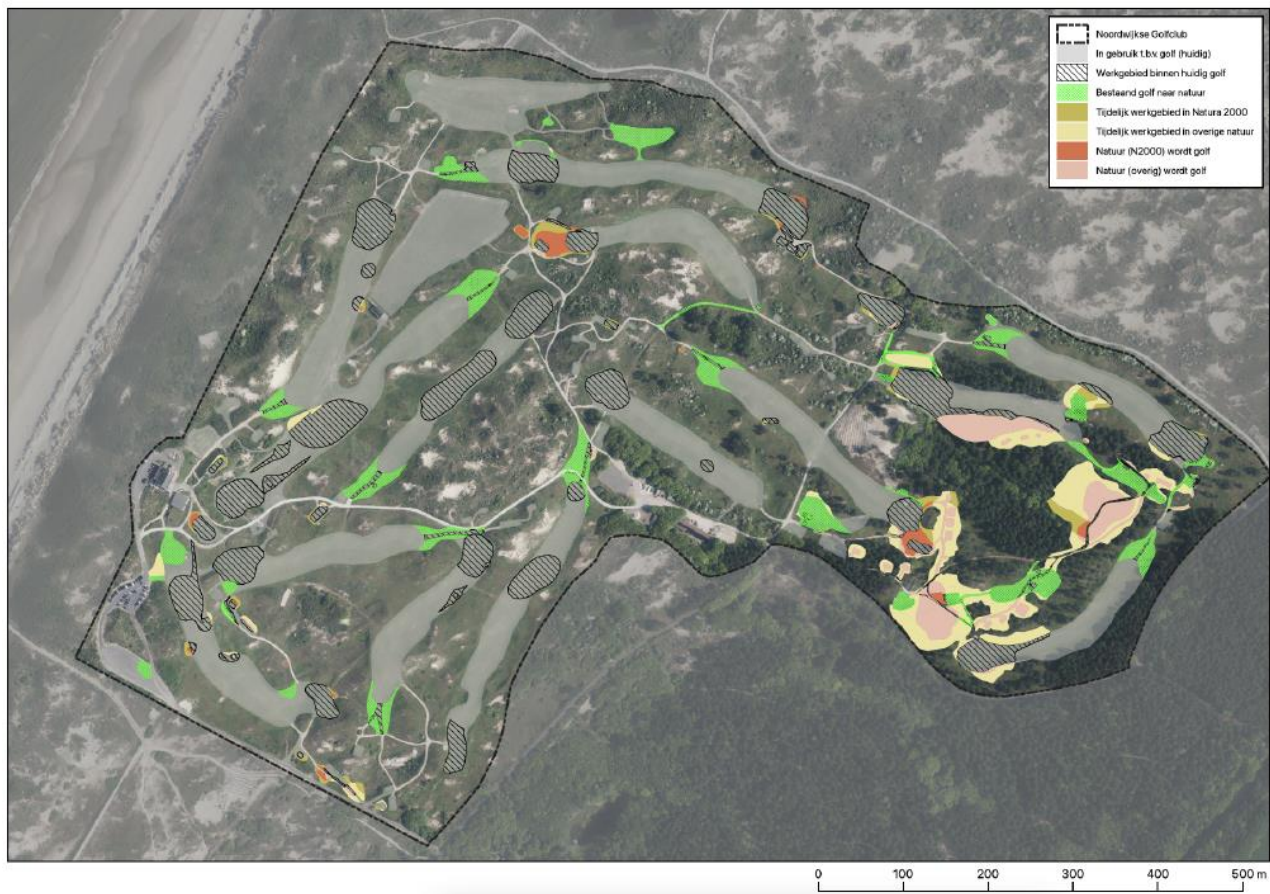
Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend. Tevens wordt ontheffing verleend op grond van artikel 3.9, tweede lid, van de Wnb voor gebruikmaking van niet-selectieve vangmiddelen bij het vangen van de rugstreeppad en de zandhagedis. Op grond van artikel 3.25 wijzen wij als vangmiddelen toe:

- vangemmers.

Appendix I: Werkgebieden

Appendix II: Locaties amfibieschermen

Appendix III: Bestaand golf naar natuur

Appendix IV: Gebruik en afbouw middelen

Hoeveelheid per werkzame stof (kilo)						
Werkzame stof	2019	2020	2021	2022	2023	Gemiddeld
Boscalid	1,245	0,801	0,801	1,121	0,587	0,911
Pyraclostrobin	0,110	0,201	0,201	0,281	0,147	0,188
Fluopyram	0,140	0,875	0,875	0,088	0,000	0,396
Trifloxystrobin	0,140	0,875	0,875	0,088	0,000	0,396
Fluroxypyr	0,160	0,360	3,096	3,010	0,000	1,325
Florasulam	0,003	0,008	0,052	0,052	0,000	0,023
MCPA	3,500	0,735	4,865	4,865	0,000	2,793
Mecoprop-p	2,100	0,441	2,919	2,919	0,000	1,676
2,4-D	3,500	0,735	1,856	4,865	0,000	2,191
Dicamba	1,000	0,210	1,390	1,390	0,000	0,798
Fosetyl-aluminium	0,000	0,000	0,000	0,000	9,120	1,824
Totaal	11,898	5,241	16,930	18,679	9,854	12,520